

49. joon. Linnasüda ja Toomipartii linnulennult.
Partie du centre de la ville et de la ceinture des parcs à vol d'oiseau.

K — kurmikud: K_1 — Ülikooli peahoone (kelpkatus, sammasrinne, ampiirstiil), N — nurgikud: N_1 — vana ülikool (viilkatus), S — servikud: S_1 — Treffneri gümnaasium (mitmest kokkukasvanud liitmaja, mis piirab tüübilist sulgkeskhoovi).

Elamute kere- ja katusevärvi, peaasi aga vormide kinnistamine — nagu see on sündinud vastavail planigrammel — võimaldab võrdlemisi kergesti linna elamutüüpide erinevate levikondade määramist. Need on:

1) Linnasüdame ja Toomi valdavalt valevate hulkkülikute ja püstjate ruudikute ning sirukite levikond.
2) Linnasüdame ümber üksikute tombena (Holmi-tagune, Lillemäe-tagune, Jaani kiriku tagune) asuvad kelp-, poolkelp-, vähem viilkatuseiga lampsirukite ja -vilakute levikonnad.
3) Toomitagune uljikute, nurgikute ning kurmikute ja tömp-, enamasti lampsirukite ning lampvilakute värvisegu levikond.
4) Kaarlilinna, Raudtee-veeriku, Lepalinna ja Peetri kiriku taguse lame- ning leepviil- ja -kelpkatuseliste tömbikute mustkoldavad levikonnad.
5) Kaagimäe-alune lamp- ja tömpruudikute ning -sirukite sega-levikond.
6) Taga-Karlova, Veeriku, Tähtvere-aluse, Raadi-aluse ja Jaama-aluse valdavalt lambikute ja jässikute levikonnad.
7) Kasarmla lampvilakute levikond.
8) Jõeveeriku lampvilakute ja -sirukite levikond.
9) Raudteestiku lampvilakute levikond.
(10) Tammelinna mansard- ja kõrgkelpkatuseiga uljikute ja taànikute levikond.)

Sarastiku pea-ilmendajate rühmitus. Ometi pole teestik ainuke mustrit-joonistav element. On ju linnalise maastikupildi mosaiigis ühelt ja lähestikupildi skulptuuris teiselt poolt tähtis ka aedade ning hoovide, pea-asi aga hoonete rühmitus õuedeks, krundeks ja saruks ning nende suhtumine teestikku, millest tekivadki negatiivsed ruumikumoodustised uulistiku näol.

Tahame me selgusele jõuda vastmainitud küsimuste üle, siis peame tahes-tahtmata eraldama ja pretsiseerima järgmised mõisted. Hoovina mõistame

Tartu, lk. 239